

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea de Vest din Timișoara
1.2 Facultatea / Departamentul	Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației
1.3 Catedra	Departamentul de Științe ale Educației
1.4 Domeniul de studii	Științe ale educației
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studii / Calificarea	Pedagogia învățământului primar și preșcolar

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Fundamentele pedagogiei						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. univ. dr. Tutunaru Ramona						
2.3 Titularul activităților de seminar	Asist. univ. drd. Oana Bobic						
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	1	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DO

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp:					Ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					20
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate / pe teren					20
Pregătire seminarii / laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					20
Tutoriat					7
Examinări					2
Alte activități					
3.7 Total ore studiu individual	69				
3.8 Total ore pe semestru	125				
3.9 Numărul de credite	5				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	
4.2 de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	Cursurile se vor desfășura conform orarului. Pentru comunicarea cu studenții se va folosi platforma Classroom. Codul disciplinei este comunicat studenților.
5.2 de desfășurare a seminarului/laboratorului	Seminarele se vor desfășura conform orarului. Pentru comunicarea cu studenții se va folosi platforma Classroom. Codul disciplinei este comunicat studenților.

6. Obiectivele disciplinei - rezultate așteptate ale învățării la formarea cărora contribuie parcurgerea și promovarea disciplinei

Cunoștințe	<ul style="list-style-type: none"> PPRC1. Studentul va putea să explice și să interpreteze critic teoriile relevante privind dezvoltarea și învățarea ființei umane, legitățile proceselor psihice și caracteristicile psihologice ale copiilor de vârstă preșcolară și primară; PPRC3. Studentul va putea să prezinte și să explice principiile de planificare și organizare a activității de grup și individuale, concepute pentru a facilita dezvoltarea copiilor/elevilor din punct de vedere motric, al cooperării, al abilităților sociale, încrederii; PPRC6. Studentul va putea să explice modalități de interacțiune, atât pe orizontală, cât și pe verticală, atât cu beneficiarii direcți, părinți și copii/elevi, dar și cu colegii sau comunitatea;
Abilități	<ul style="list-style-type: none"> PPRA2. Studentul va putea să planifice activități pe termen lung, mediu și scurt, ținând cont de specificațiile curriculare; PPRA4. Studentul va putea să observe și să monitorizeze copiii/elevii, pentru a evalua progresul și pentru a identifica ariile de dezvoltare sau factorii ce stau în calea progresului copiilor/elevilor; PPRA5. Studentul va putea să colecteze și să utilizeze date relevante pentru a putea monitoriza progresul, a stabili ținte de atins și secvențe corespunzătoare de lecții/activități;
Responsabilitate și autonomie	<ul style="list-style-type: none"> PPRA2. Promovează non-discriminarea și echitatea în societate; PPRA3. Respectă codul deontologic al profesiei didactice și etica profesională; PPRA4. Reflectează sistematic asupra eficienței activităților desfășurate și abordărilor implementate;

7. Conținuturi

7.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Prezentarea tematicii conținutului cursului, a bibliografiei, a modalităților de evaluare. Prelegere introductivă (2h)	Expunerea, explicația conversația euristică, problematizarea, exemplificarea	Explicarea conceptului cursului, a fișei disciplinei, a manierei de evaluare/examinare.
2. Delimitări conceptuale: pedagogie, educație, științe ale educației (2h)	Expunerea, explicația conversația euristică, problematizarea, exemplificarea	Analiza conceptelor cheie. Educația- rol, importanță individuală și socială.
3. Exigențe științifice în științele socio-umane. Întemeierea științifică a pedagogiei (2h)	Expunerea, explicația conversația euristică, problematizarea, exemplificarea	Condiții de legitimare a științelor. Pedagogia ca știință a educației. Statutul epistemologic al științelor educației.
4. Teorii și paradigme în pedagogie. Evoluții și dezvoltări intra și interdisciplinare în spațiul pedagogiei (2h)	Expunerea, explicația conversația euristică, problematizarea,	Evoluții intradisciplinare (domenii ale pedagogiei), evoluții interdisciplinare (științele educației). Paradigme, modele și teorii.

	exemplificarea	
5. Fundamentele filosofice, istorice, antropologice și culturale ale educației (2h)	Expunerea, explicația conversația euristică, problematizarea, exemplificarea	Condiționarea filosofică a educației Marile curente filozofice și impactul lor în educație Educația ca dialectică a transmiterii culturii
6. Fundamentele sociologice ale educației (2h)	Expunerea, explicația conversația euristică, problematizarea, exemplificarea	Sociologia - știință a faptelor sociale. Crearea ființei sociale. Teorii socio-educăționale.
7. Fundamentele economice, politice și științifice ale educației (2h)	Expunerea, explicația conversația euristică, problematizarea, exemplificarea	Economia – ca resursă și rațiune a educației. Condiționări economice și politice în explicitarea și prioritizarea acțiunii educaționale.
8. Educabilitatea – factorii dezvoltării psihoindividuale (2h)	Expunerea, explicația conversația euristică, problematizarea, exemplificarea	Ereditatea, mediul, educația
9. Formele educației și intercondiționări specifice. Funcțiile educației (2h)	Expunerea, explicația conversația euristică, problematizarea, exemplificarea	Educația formală, nonformală, informală - conexiuni Funcția de reproducere culturală, funcția economică, funcția socială ș.a.
10. Dimensiunile educației (2h)	Expunerea, explicația conversația euristică, problematizarea, exemplificarea	Educația intelectuală, morală, estetică, religioasă, tehnologică, fizică- note specifice și intercondiționări
11. Finalitățile educației (2h)	Expunerea, explicația conversația euristică, problematizarea, exemplificarea	Definirea și analiza operațională a conceptelor: finalitate educațională, ideal, scopuri, obiective educaționale. Pedagogia centrată pe competențe.
12. Sistemul de învățământ ca subsistem social (2h)	Expunerea, explicația conversația euristică, problematizarea, exemplificarea	Interacțiunea sistemului de învățământ cu subsistemele: economic, politic, cultural, tehnologic. Componentele sistemului de învățământ. Rețeaua școlară. Input-procese-output.
13. Educația și problematica lumii contemporane. Noile educații (2h)	Expunerea, explicația conversația euristică, problematizarea, exemplificarea	Noile educații: educația pentru pace, educația ecologică, educația pentru sănătate, educația pentru economie casnică modernă, educația interculturală, educația pentru dezvoltare durabilă, sustenabilă etc.

14. Educație și postmodernism - Prelegere de sinteză (2h)	Expunerea, explicația conversația euristică, problematizarea, exemplificarea	Educația și învățământul în societatea cunoașterii, societatea globală, bazată pe informații și competențe: orientări și tendințe în secolul XXI.
---	--	---

Bibliografie:

- Albușescu, I., Catalano, H. (coord.) (2020). *Sinteze de pedagogie generală*. București: DPH.
- Antonesei, L. (1996). *Paideia – Fundamentele culturale ale educației*. Iași: Polirom.
- Bârzea, C. (1998). *Arta și știința educației*. București: E.D.P.
- Bocoș, M., Jucan, D. (2017). *Fundamentele pedagogiei. Teoria și metodologia curriculumului. Pitești: Editura Paralela 45.*
- Cristea, S. (1998). *Dicționar de termeni pedagogici*. București: E.D.P.
https://www.academia.edu/36303246/Sorin_Cristea_dictionar_de_termeni_pedagogici
- Cristea, S. (2011). *Fundamentele pedagogiei*. Iași: Polirom.
- Cristea, S. (2021). *Pedagogie. Hărți conceptuale*, București: Ed. DPH.
- Cristea, S. (2022). *Pedagogie. Teoria generală a educației*. București: DPH.
- Cucuș, C. (2014). *Pedagogie (a III-a ediție)*. Iași: Polirom, Partea I.
- Cucuș C. (2008, coord.). *Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice*. Iași: Polirom.
- Cucuș, C. (2017). *Educația. Reîntemeieri, dinamici, prefigurări*. Iași: Polirom.
- Cucuș, C. (2024). *Educația. Preocupări, viziuni, previziuni*. Iași: Polirom.
- Delors, J. (2000). *Comoara lăuntrică*. Iași: Polirom.
- Durkheim, E. (1980). *Educație și sociologie*. (trad.), București: E.D.P.
- Jigău, M. (coord.). (2021). *Educația și învățarea pe tot parcursul vieții*. București: Institutul de Științe ale Educației
- Joita, E. (2009), *Știința educației prin paradigme*. Iași: Institutul European, (cap. 1 și 3).
- Marin, T., Marin, L. (2023). *Pedagogie. Fundamentele pedagogiei*. București: Editura Pro Universitaria.
- Marinescu, M. (2023). *Noile educații în societatea cunoașterii*. Ediția a II-a revăzută și adăugită. București: Editura Pro Universitaria.
- Momanu, M. (2002). *Introducere în teoria educației*. Iași: Polirom.
<https://treceexamenul.files.wordpress.com/2012/12/introducere-in-teoria-educatiei-mariana-momanu-polirom-2002.pdf>
- Momanu, M. (2022). *Pedagogie și științele educației. Perspective actuale*. Iași: Editura Polirom.
- Monteil, J-M. (1997). *Educație și formare – perspective psihosociale*. Iași: Ed. Polirom.
- Ministerul Educației Naționale, *Raport privind starea învățământului preuniversitar din România (an școlar 2022 - 2023)*
https://www.edu.ro/sites/default/files/_fi%C8%99iere/Minister/2023/Transparenta/Rapoarte_sistem/Raport-Starea-invatamantului-preuniversitar-2022-2023.pdf
<https://www.ise.ro/raport-stare-sistem>
- Negreș-Dobridor, I., Cristea, S. (2014). *Tratat de pedagogie universală, Vol I, II: Fundamenta Pedagogiae*. București: Ed. Academiei Române.
- Noveanu, E., Potolea D. (2007, 2008, coord.). *Științele educației – Dicționar Enciclopedic*. București: Ed. Sigma.
- Păun, E. (2022). *Școala viitorului sau viitorul școlii?* Iași: Polirom.
- Păun, E., Potolea, D. (2002). *Pedagogie – Fundamentări teoretice și demersuri explicative*. Iași: Ed. Polirom, Partea I.
- Păun, E. (2010). *Introducere în pedagogie*. București: Politehnica Press.
- Păun, E. (2017). *Pedagogie. Provocări și dileme privind școala și profesia didactică*. Iași: Polirom.

- **Potolea, D., Neacșu, I., Iucu, R., Pânișoară, O. (2008). *Pregătirea psihopedagogică – Manual pentru definitivat și gradul didactic II*, Iași: Ed. Polirom, cap.1,4,5.**
- Planchard, E. (1992). *Pedagogie școlară contemporană*. (trad). București: E.D.P.
- Salade, D. (1995). *Educație și personalitate, Cluj-Napoca*: Ed. Casa Cărții de Știință.
- Sava, S., Codorean, G. (2005). *Problematica lumii contemporane*, în D.Ungureanu, I. Dumitru (2005, coord.), *Pedagogie și elemente de psihologie a educației; Pentru examenele de definitivare în învățământ și grade didactice*. București: Cartea Universitară, cap.1; cap.2 (L. Bejan), cap.6 (S. Lucica).
- Sava, S., Ulrich, C., Iucu, R. (2012, coord.), *Școala și educația în spațiul social*, București: Ed. Universității din București, București.
Păun, E., *Pledoarie pentru educație, pledoarie pentru valori*, p.25-30
Albu, G., *Idealul educațional și idealurile de viață*, p.55-73
Chiș, V., O. *Dezbateri asupra idealului educațional în pedagogia contemporană*, p.73-78
Bocoș, M.: *Introducerea și asimilarea conceptelor. Ilustrări în studiul disciplinelor pedagogice*, p.78-87
- Stan, C. (2001). *Teoria educației – actualitate și perspective*. Presa Universitară Clujeană.
- Stănciulescu E. (1996). *Teorii sociologice ale educației*. Iași: Ed. Polirom.
- Stan, E. (2004). *Pedagogie postmodernă*. Iași: Ed. Institutul European.
- Stan, E. (2007). *Educație și postmodernitate*, Iași: Ed. Institutul European.
- Surdu, E. (1995). *Prelegeri de pedagogie generală – O viziune sociopedagogică*, București: E.D.P., cap.1-5
- Ulrich, C. (2007). *Postmodernism și educație*. București: EDP, (cap. 2 și 3).
- **Ungureanu, D. (1999). *Fundamentele educației – note de curs. Timișoara*: Ed. Mirton.**
- Weis, L. Fine, M. (2012). Critical Bifocality and Circuits of Privilege Expanding Critical Ethnographic Theory and Design. *Harvard Educational Review*. 82 (2), pp.173-201
- Kitchen, H., Fordham, E., Henderson, K., Looney, A., Maghnouj, S. (2017). România 2017 – Studii OCDE privind evaluarea și examinarea în domeniul educației - http://www.unicef.ro/wp-content/uploads/Studiu_OECD.pdf

7.2 Seminar / laborator

Conținuturi	Metode didactice	Observații
1. Organizarea activității de seminar (2h)	Explicația, conversația, problematizarea, discuția colectivă, exercițiul	- Aplicarea unui minichestionar pe tema educației, care să faciliteze intercunoașterea - Prezentarea tematicii activităților de seminar, modalităților de lucru și discutarea modului și a criteriilor de evaluare a activității de seminar
2. Pedagogia. Educația (2h)	Explicația, conversația, problematizarea, discuția colectivă, exercițiul	- Ce este pedagogia/ educația? Analiza respectivelor concepte din perspectiva unor cunoscuți pedagogi, dar și din perspectivă proprie - Descoperirea argumentelor care susțin statutul de știință a educației
3. Teorii și paradigme pedagogice. Taxonomia științelor educație (2h)	Explicația, conversația, problematizarea, discuția colectivă, exercițiul	-Paradigma clasică, modernă, postmodernă -Taxonomia științelor educației: criterii de clasificare și științele pedagogice/ educației ce decurg din ele - Structura acțiunii educaționale
4. Bazele filosofice, istorice și culturale ale educației (4h)	Explicația, conversația, problematizarea, discuția colectivă, exercițiul	-Fundamentarea filosofică, istorică și culturală a educației

5. Fundamentarea sociologică a educației (2h)	Explicația, conversația, problematizarea, discuția colectivă, exercițiul	-Corelația sociologie- educație
6. Conexiuni ale educației cu mediul economic și cel politic (2h)	Explicația, conversația, problematizarea, discuția colectivă, exercițiul	-Interrelaționarea dintre educație, mediul economic și cel politic
7. Semnificația conceptului de educabilitate. Factorii devenirii ființei umane (2h)	Explicația, conversația, problematizarea, discuția colectivă, exercițiul	- Teorii privind educabilitatea - Ereditatea, mediul, educația- teorii, expuneri de opinii proprii cu privire la aportul lor la formarea/dezvoltarea omului
8.Funcțiile și formele educației (2h)	Explicația, conversația, problematizarea, discuția colectivă, exercițiul	-Funcțiile educației -Formele educației -Educația permanentă. Rolul școlii în contextul permanentizării educației - Autoeducația
9.Dimensiunile sau laturile educației (2h)	Explicația, conversația, problematizarea, discuția colectivă, exercițiul	-Educația intelectuală, morală, estetică, religioasă, tehnologică, fizică
10. Finalitățile educației (2h)	Explicația, conversația, problematizarea, discuția colectivă, exercițiul	- Analiza operațională a conceptelor: finalitate, ideal, scop, obiectiv educațional -Taxonomia finalităților educației. Criterii și sisteme de referință macro-micro (finalități de sistem-finalități de proces)
11.Sistemul de educație. Sistemul de învățământ (2h)	Explicația, conversația, problematizarea, discuția colectivă, exercițiul	-Caracteristici ale sistemului de educație, ale sistemului de învățământ
12. Noile educații (2h) Service Learning	Explicația, conversația, problematizarea, discuția colectivă, exercițiul	Activitate de tip <i>Service Learning</i> <ul style="list-style-type: none"> identificarea unei nevoi educaționale reale din comunitate (ex. educație ecologică, educație pentru sănătate, educație interculturală); proiectarea și implementarea, în grup, a unei intervenții educaționale concrete (atelier, campanie, micro-eveniment nonformal); prezentarea experienței printr-un eseu și o susținere orală (ppt), însoțite de reflecții critice asupra modului în care conceptele fundamentale de pedagogie (forme și dimensiuni ale educației,

		finalități educaționale, funcții) s-au regăsit în demersul practic.
13. Seminar recapitulativ. Propunerea spre analiză, dezbateri a unor texte pedagogice (2h)	Explicația, conversația, problematizarea, discuția colectivă, exercițiul	- Recapitularea temelor discutate la seminarele de Fundamentele pedagogiei - Dezbateri a unor texte de factură pedagogică

Bibliografie

- Cristea, S. (2010), *Fundamentele pedagogiei*, Ed. Polirom, Iași.
- Cristea, S. (2022), *Pedagogie. Teoria generală a educației*, DPH, București.
- Cucoș, C. (2014), *Pedagogie*, Ed. Polirom, Iași.
- Cucoș, C. (coord.), (2008), *Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice*, Ed. Polirom, Iași.
- Cucoș, C. (2017), *Educația. Reîntemeieri, dinamici, prefigurări*, Polirom, Iași.
- Durkheim, E. (1981), *Educație și sociologie*, (trad.), E.D.P., București.
- Gordon, C. S., Pink, M. A., Rosing, H., & Mizzi, S. (2022). *A systematic meta-analysis and meta-synthesis of the impact of service-learning programs on university students' empathy*. Educational Research Review, 37, 100490. <https://doi.org/10.1016/j.edurev.2022.100490>
- Harris, W., T. (1989), *The theory of education*, Syracuse, New York.
- Ionescu, M. (coord. 1998), *Educația și dinamica ei*, Ed. Tribuna Învățământului, București.
- Nicola, I. (1994), *Pedagogie*, Ed. Didactică și Pedagogică, București.
- Păun, E. (2010), *Introducere în pedagogie*, București, Politehnica Press.
- Păun, E. (2017), *Pedagogie. Provocări și dileme privind școala și profesia didactică*, Polirom, Iași.
- Rahman, M. N. A., Nordin, N. M., & Hamzah, M. S. G. (2019). *Service learning in higher education: A systematic literature review*. Asia Pacific Education Review, 20. <https://doi.org/10.1007/s12564-019-09580-6>
- Salade, D. (1997), *Dimensiuni ale educației*, Ed. Didactică și Pedagogică, București.

8. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent

Studentii celor trei specializări, prin studierea acestei discipline vor învăța noțiuni care au multiple legături cu viitoarele lor profesii. Pregătindu-se pentru a fi profesori pentru învățământul preșcolar și primar, profesori psihopedagogi, pedagogi sau consilieri școlari, cunoștințele referitoare la pedagogie/educație sunt fundamental necesare pentru a se forma ca viitori specialiști.

9. Evaluare

Tip activitate	9.1 Criterii de evaluare	9.2 Metode de evaluare	9.3 Ponderea din nota finală
9.4 Curs	<p><i>Evaluare continuă</i></p> <p>Contribuții, intervenții în ale studenților expuneri de opinii pe temele dezbătute.</p> <p>La fiecare curs se realizează evaluarea înțelegerii principalelor noțiuni discutate în întâlnirile anterioare</p> <p><i>Evaluare finală</i> - Examen scris</p> <p>Lucrările scrise vor conține subiecte: de sinteză, de interpretare - aplicare, autoevaluare.</p>	<p>Evaluare orală</p> <p>Evaluare scrisă</p>	<p>10 %</p> <p>10%</p> <p>50%</p>

9.5 Seminar / laborator	<p>Evaluare continuă</p> <p>Activitatea de seminar presupune implicarea directă a studenților. În fiecare săptămână, pe baza bibliografiei recomandate, câte o grupă de studenți va prezenta un eseu (însoțit de ppt) pe tema specifică seminarului.</p> <p>Intervenții, contribuții personale etc.</p>	Evaluare orală	<p>15 %</p> <p>15%</p>
9.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none"> • Atingerea a 50% din cerințele pentru curs și pentru seminar. • Prezența minim acceptată este de 50% din totalul orelor de curs, respectiv 70% din totalul orelor de seminar. <p>Studenții care lucrează, cei care din motive medicale nu pot să cumuleze numărul minim de prezențe și care solicită instituțional reducerea frecvenței, vor trebui să aibă minim 3 prezențe la curs, respectiv, minim 5 prezențe la seminar. Numărul redus de prezențe va fi compensat prin implicare și realizarea unor sarcini suplimentare. Pentru 2 dintre temele la care se absentează la curs, cerința este să se elaboreze câte o lucrare de aprox. 2 pag., care să conțină documentația făcută, ce anume s-a lecturat, care sunt principalele concepte, idei, care sunt opiniile referitoare la subiect etc. Pentru seminar, în funcție de tematica discutată, se vor comunica informații în acest sens.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Disciplina este promovată în condițiile în care nota de la curs, respectiv de la seminar, este minim 5. 			

Data completării

15.09.2025

Semnătura titularului de curs

Lect. univ. dr. Ramona
Tutunaru

Semnătura titularului de seminar

Asist. univ. drd. Oana Bobic

Data avizării în departament

17.09.2025

Semnătura Directorului de Departament

Conf. univ. dr. Claudia Borca